

Галина ЛИТВИНЮК

аспірант

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка,

Тернопіль, Україна

Lutvunyk_h@ukr.net

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Освіта України робить реальні кроки в напрямі інтеграції у європейський і світовий простори. Зараз, як ніколи, навіть, у часі війни та пандемії, освіта має випереджати, передбачати напрями розвитку суспільства. Отже, освіта мусить перетворитися на траєкторію, здатну до саморегуляції, відповідно до викликів суспільного розвитку. Її пріоритетним напрямком діяльності має стати пошук шляхів щодо забезпечення стратегічно-цільового підходу до організації навчання педагогічних кадрів, здатних адекватно сприймати інновації і творчо реалізувати їх у практичній діяльності.

Практичні проблеми, що постали перед сучасною педагогікою, стосуються завдань розробки методологічних засад переорієнтації освіти на інтереси неперервного процесу самовдосконалення педагогів, що створить умови для здобуття учнями високоякісної освіти. Залишається проблемним і питання оновлення інноваційного потенціалу вчителя. Саме цю проблему повинні розв'язати центри професійного розвитку педагогів (ЦПРП). Очевидно, ставити питання потрібно ширше: про персоналізацію методичної роботи в освітній сфері, тобто створення умов для проектування вчителем власної траєкторії розвитку. Тому методичний супровід ЦПРП повинен забезпечити умови для підвищення компетентності вчителя як професіонала та створювати середовище для його саморозвитку.

Концептуально-маркетингова модель формальної, неформальної та інформальної освіти сприятиме оновленню методичної інфраструктури таких центрів. Варто зазначити, що ця модель як комплексно-цільова система взаємопов'язаних дій забезпечить неперервність освіти педагогічних кадрів і передбачатиме генерування ідей, стимулювання педагогічної ініціативи, підвищення дидактично-технологічного та професійного рівнів педагогів, їхньої інноваційної культури та наукового мислення. Це, у свою чергу, сприятиме формуванню колективу односторонців, педагогів-дослідників, освітян-новаторів, а у кінцевому

підсумку – підвищенню креативного освітнього простору закладу з професійно-компетентними педагогами.

Ключовим напрямком концептуально-маркетингової моделі є цілепокладання, що передбачає :

- постійне оновлення змісту освіти, гарантування високого рівня освітніх стандартів;
- організацію самоосвітнього менеджменту педагога;
- конструювання власного професійного розвитку;
- роботу в єдиному інформаційному середовищі, яке функціонує за умови дієвості наступних принципів: проблемності, випереджувальності, оперативності, послідовності, неперервності, взаємозумовленості, практичності, функціональності, індивідуальності, диференційованості, інтеграції, мобільності.

Сучасна педагогічна практика потребує прогнозованих результатів на випередження. Тому цілепокладання необхідно розглядати у площині, що передбачає реалізацію мобільності таких підходів: системно-стратегічний, інноваційний, інтегрований, персоніфікований (індивідуальна траєкторія професійного становлення педагога). Це допоможе вирішенню однієї з найбільш актуальних проблем освітянської галузі – розвиток професійної компетентності педагогів.

Практична значимість такої моделі полягає у вдосконаленні дослідницько-аналітичної, маркетингової діяльності ЦПРП щодо рівня професійної майстерності та компетенцій учителя.

ЦПРП, мотивуючи вчителів до роботи над підвищенням свого фахового рівня, повинні зробити акцент на необхідних функціях: аналітично-діяльнісна, моделювальна, контроль-коригувальна, стимулювальна, які забезпечують функціонально-змістове наповнення моделі через реалізацію таких альтернативних векторів як діагностичний, концептуальний, педагогічний менеджмент, інноваційний, маркетинговий.

Альтернативні вектори можуть чітко окреслювати змістовий ресурс сучасних ЦПРП і сприятимуть розв'язанню таких завдань:

- забезпечення науково-методичного, психолого-діагностичного супроводу педагогів на індивідуальній диференційованій основі;
- виконання окремих замовлень педагогів щодо забезпечення випереджувального розвитку системи підвищення професійної компетентності педагогів;
- створення мотивації та забезпечення стимулювання професійно-педагогічного саморозвитку педагогів;

– розроблення авторських концептуальних положень, програм, концепцій, комплексно-цільових проєктів, пілотних досліджень, нормативних документів, які регламентують, організовують освітянську діяльність щодо якості освітнього простору;

– визначення стратегічних планів щодо реалізації всіх альтернативних векторів;

– моделювання напрямків розвитку освітньої галузі міста з урахуванням вимог сьогодення;

– ознайомлення з ринком освітніх потреб педагогічних і керівних кадрів закладів освіти у методичному сервері;

– апробацію роботи нових методичних структур для створення випереджувального інноваційного продукту згідно з вимогами сьогодення і перспективами на завтра;

– аналітично-прогностичну експертизу інноваційного продукту щодо надання якісних освітніх послуг.

Комплексна реалізація альтернативних векторів представленої моделі забезпечить не лише формування професійних компетентностей педагогів, а й набуття ними вмінь, які не є додатком до диплома про педагогічну освіту: готовності сприймати, продукувати й реалізовувати в практику нові освітянські ідеї, здатності перманентно навчатися, бути в постійному творчому пошуку тощо. У цьому контексті можна говорити про створення інноваційної моделі сучасного вчителя – педагога нової формації.

Нові стратегічні орієнтири в розвитку освітянської галузі зумовлять не лише апробацію нових підходів до організації методичної діяльності ЦПРП, а кардинально буде переосмислена роль консультанта в інноваційних державотворчих процесах.

Сучасний консультант, відповідно до цілей та функцій його діяльності, виконує такі ролі: аналітика, лідера з професійного розвитку педагога, програмного менеджера, проєктувальника, організатора, координатора, фасилітатора, ініціатора змін, наставника, консультанта, тьютора, експерта тощо. Тому модернізація його професійної діяльності є центральною магістраллю ЦПРП, що сприятиме реалізації основних напрямів роботи консультанта і спирається на:

– підвищення якості надання освітніх послуг;

– трансформування в освітнє середовище інноваційних технологій;

– приведення у відповідність до Концепції Нової української школи, європейських стандартів ЦПРП.

Отже, така практика забезпечить реалізацію найважливіших професійних завдань, які сприяють формуванню траєкторії компетентнісного розвитку педагогів, а саме:

- розролення на локальному рівні індикаторів якості та ефективності освіти;
- оновлення змісту освіти, що буде застосований у професійній діяльності педагога щодо надання якісних освітніх послуг;
- формування нових професійних потреб педагогів, які будуть затребувані практично в найближчому часі;
- створення системи самоосвіти педагогів як базової для формальної і неформальної освіти;
- розроблення й упровадження компетентнісного підходу у роботі з керівними кадрами шкіл;
- сприяти моніторинговому дослідженні якості освітньої діяльності ЦПРП;
- залучення педагогічних кадрів та батьківської громадськості до експериментальної роботи в галузі освіти;
- реалізація психолого-педагогічного супроводу освітньої діяльності педагогів міста через Супервізію.

Нове бачення діяльності Центрів професійного розвитку педагогів подано у площині реалізації основних тенденцій розвитку освіти в практичному форматі через концептуально-маркетингову модель, упровадження якої сприяє освітнього середовища Тернополя завдяки інтегруванню формальної, неформальної, інформальної освіти, що стало реальним у побудові траєкторії компетентнісного розвитку педагога.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Житник Б.О. Імперативи педагогічної інноватики. Харків, 2015. 128 с.
2. Зязюн І. А. Неперервна освіта як основа соціального поступу. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. № 1, С. 15-23.
3. Литвинюк Г.І. Створення компетентнісного методичного простору міста Тернополя в умовах реформування освіти. *Методист*. 2018. № 10 (82), С.6-28.
4. Ніколенко Л.Т. Науково-методичний супровід формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих. *Післядипломна освіта в Україні*. 2016. С.57-59.
5. Скорик Т.В. Освіта впродовж життя в контексті євроінтеграційних процесів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету: Серія Педагогічні науки*. 2016. Випуск 135, С.232-235.